

Informe jurídic relatiu al Projecte d'ordre pel qual es regula la fitxa notarial per a determinats supòsits de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i de l'impost sobre successions i donacions

1. Antecedents

1. Mitjançant la Resolució de la consellera d'Hisenda i Administracions Públiques de 18 de juliol de 2018 es va ordenar l'inici del procediment d'elaboració d'una ordre que reguli la fitxa notarial per a determinats supòsits de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i de l'impost sobre successions i donacions, es designà la secretària general de la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques òrgan responsable per tramitar-lo i s'instà sotmetre el projecte a informació pública i a l'audiència de les persones interessades, en particular a les associacions i col·legis professionals a què fa referència, per un termini de quinze dies, sol·licitar a l'Institut Balear de la Dona l'informe sobre impacte de gènere, sol·licitar al consell General de l'ATIB l'informe corresponent i que el projecte d'ordre no cal que se sotmeti al dictamen de Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.
2. La Secretaria General de la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques ha tramitat l'expedient administratiu corresponent al Projecte d'ordre esmentat.
3. De conformitat amb l'article 46 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, és preceptiu l'informe dels serveis jurídics competents.

Consideracions jurídiques

Prèvia. Com a consideració prèvia, és necessari indicar que quan es va iniciar la tramitació d'aquest expedient estava en vigor la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, d'acord amb l'article 46 de la qual l'elaboració de les disposicions s'ha de sotmetre, entre d'altres, a l'informe dels serveis jurídics competents, i a l'informe de la secretaria general, el qual ha de referir-se, com a mínim, a la correcció del procediment seguit i a la valoració de les al·legacions presentades.

Ara bé, el 2 de febrer es va publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, la disposició final onzena de la qual disposa que entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en l'esmentat *Butlletí Oficial*, sense que s'hagi establert cap règim transitori per als procediments d'elaboració normativa. Vist això, ens hem de plantejar quina llei hem d'aplicar a partir d'ara. O continuem amb la tramitació prevista en la Llei 4/2001 encara que estigui derogada, o aplicam els tràmits previstos en la Llei 1/2019, ja que és la Llei vigent. Vist que no hi ha cap previsió de caràcter general en el dret administratiu, hauríem de considerar les previsions del dret civil, com a supletori en darrer terme.

Doncs bé, d'acord amb el dictamen del Consell Consultiu de les Illes Balears núm. 70/2018 (consideració jurídica segona) i la disposició transitòria quarta del Codi civil, hauríem d'entendre que a partir de l'entrada en vigor de la Llei 1/2019 s'ha d'aplicar el procediment d'elaboració normativa que regula aquesta llei. Recolza aquesta interpretació l'exposició de motius en la segona redacció del Codi civil (redacció publicada mitjançant l'ordre de 29 de juliol de 1889) que justifica que

Es justo respetar los derechos adquiridos bajo la legislación anterior, aunque no hayan sido ejercitados, ninguna consideración de justicia exige que su ejercicio posterior, su duración, y los procedimientos para hacerlos valer se eximan de aplicarle los preceptos del Código.

És a dir, d'acord amb el Codi civil, pel que fa al dret ADJECTIU, s'hauria d'aplicar la regulació vigent en cada moment i no la vigent en el moment que s'inicia l'exercici de l'acció. Així doncs, no existint en la Llei 1/2019 cap previsió transitòria en relació amb els procediments d'elaboració normativa, com sí existeix en la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, per als procediments d'elaboració de normes en l'Administració General de l'Estat (disposició transitòria tercera), i, per tant, aplicable només als procediments de l'Administració estatal, d'acord amb el Codi civil, s'hauria d'aplicar la Llei 1/2019 a partir de la seva entrada en vigor.

Ara bé, vista la Instrucció 1/2019 de la Direcció General de l'Advocacia, sobre regles de dret transitori aplicables als procediments d'elaboració normativa, segons la qual en els procediments iniciats abans del 3 de febrer de 2019 s'ha d'aplicar la normativa vigent en el moment en què es va dictar la resolució d'inici

corresponent, i d'acord amb l'article 72.2 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que disposa que la Direcció de l'Advocacia pot dictar instruccions als serveis jurídics per unificar criteris interpretatius i d'actuació, s'elabora l'informe jurídic d'acord amb la Llei 4/2001, sense perjudici que, fos quina fos la Llei aplicable, el contingut d'aquest informe no contindria variacions substancials.

D'acord amb això, feim les consideracions següents.

1. L'objecte del Projecte d'ordre és doble. D'una banda, millorar el control tributari i fer més eficient la tasca de verificació del compliment de les obligacions tributàries de la ciutadania que desenvolupa l'Agència Tributària de les Illes Balears, i, de l'altra, facilitar als obligats tributaris el compliment esmentat mitjançant dues mesures concretes:

- La primera mesura consisteix a suprimir, en determinats supòsits, l'obligació que té el notari de trametre la còpia autoritzada a què es refereix l'article 79.2 del Text refós de les disposicions legals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de tributs cedits per l'Estat.
- La segona mesura consisteix a posar a disposició del contribuent un esborrany de declaració liquidació emplenat per l'Administració sobre la base de les dades de la declaració informativa notarial.

2. Pel que fa a la competència, el Projecte d'ordre s'aprova d'acord amb el que estableixen els articles 19.5, 38.1 i 39.1 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears.

3. Quant a la legalitat, el Projecte d'ordre s'ajusta a la normativa de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

4. Consten en el preàmbul del Projecte d'ordre la justificació dels principis de bona regulació de l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

5. En concret, pel que fa al principi de transparència, d'acord amb les exigències del que estableix l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, s'ha publicat en l'apartat de transparència de la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques la documentació corresponent a la tramitació d'aquesta norma, la qual s'ha actualitzat a mesura que s'incorporaven documents a l'expedient (http://www.caib.es/sites/M170613081930629/ca/n/lavantprojecte_dordre_per_la_qual_es_regula_la_fitxa_notarial_per_a_determinats_suposits_de_limpost_sobre_tr

[ansmissions patrimonials i actes jurídics documentats i de limpost sobre successions i donacions /\).](#)

6. Pel que fa al procediment, en la tramitació del Projecte d'ordre s'han observat els tràmits del procediment d'elaboració de disposicions administratives prevists en l'article 42 i els següents de la Llei 4/2001 —en la redacció que en fa la Llei 12/2010, de 12 de novembre, de modificació de diverses lleis per a la transposició a les Illes Balears de la Directiva 2006/123/CE, de 12 de desembre, del Parlament Europeu i del Consell, relativa als serveis en el mercat interior—. En particular

—D'acord amb l'article 43.1 de la Llei 4/2001, l'Avantprojecte d'ordre s'ha sotmès al tràmit d'audiència dels interessats per mitjà de les organitzacions, entitats i col·legis professionals que els agrupen i que figuren en la Resolució de la consellera d'Hisenda i Administracions Públiques de 18 de juliol de 2018, ja esmentada; i també s'ha tramès a la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB), la qual assumeix, d'acord amb l'article 1 dels seus estatuts, la representació dels municipis i les illes en tots els àmbits i estaments, malgrat que la norma té una incidència nul·la sobre les competències dels ens territorials.

— El Projecte d'ordre s'ha sotmès a l'audiència dels ciutadans i a informació pública mitjançant la publicació d'un anunci en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en l'apartat corresponent a l'audiència i informació pública de la normativa en tramitació del portal de transparència de web Balears Opina.

— El Projecte d'ordre ha estat objecte de l'informe d'impacte de gènere previst en l'article 5.3 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, que fou emès el 22 d'agost de 2018.

— També s'ha sotmès el Projecte d'ordre a l'audiència de les conselleries del Govern de les Illes Balears, de la Intervenció General i de la Direcció de l'Advocacia.

— S'ha sol·licitat l'informe corresponent al Consell General de l'ATIB, d'acord amb l'article 8.1 j de la Llei 3/2008, informe que fou emès amb caràcter favorable el 27 de març de 2019.

7. A més de l'informe sobre les al·legacions presentades en el tràmit d'audiència, i com a conseqüència de diverses reunions amb els col·legis notarial i de Registradors de la Propietat, Mercantils i de Béns Mobles, l'ATIB ha proposat una modificació puntual de l'Ordre del conseller d'Economia i Hisenda de 28 de desembre de 2009, per la qual es regula el procediment de pagament i presentació de documentació amb transcendència tributària per via telemàtica i es crea el tauler d'anuncis electrònic de l'Agència Tributària de les Illes Balears. La

modificació que es proposa afecta únicament les obligacions dels notaris i registradors, i, en el fons, s'adapta als requeriments de l'article 96 de la Llei general tributària, que exigeix que l'Administració tributària promogui la utilització de les tècniques i mitjans informàtics i telemàtics i que els ciutadans puguin exercir els seus drets i complir amb les seves obligacions tributàries per aquests mitjans quan sigui compatible amb els mitjans amb que compta l'Administració, la qual cosa, el que fa és establir una obligació de millora continua de les aplicacions i els serveis de l'Administració tributària.

Aquesta modificació, que afecta l'article 10 i crea una disposició addicional nova, sorgeix, no del període del tràmit d'audiència, sinó, tal i com indica la directora de l'ATIB en el seu informe de 27 de febrer de 2019, de reunions amb els col·lectius afectats i destinataris principals de la norma, és a dir, els notaris i els registradors, reunions que es varen dur a terme amb posterioritat al termini d'audiència, però sense que això pugui limitar la seva rellevància ja que la finalitat de l'audiència, d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Suprem és contribuir a l'encert i la legalitat del text objecte d'aprovació, i propicia que és tinguin en compte tots els punts de vista des del que la qüestió objecte de regulació pot analitzar-se, enriquint, en definitiva, la disposició general, mitjançant les observacions dels sectors, persones o entitats consultades (per totes, STS de 16 de setembre de 2010).

D'acord amb l'informe de la directora de l'ATIB es pot entendre que aquestes reunions amb els col·legis professionals destinataris de la norma que es tramita formen part del tràmit d'audiència en un sentit ampli, d'acord amb l'article 43, apartats 1 i 3 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, i d'acord amb la finalitat del tràmit mateix que és, com indica la jurisprudència, aprovar la millor norma possible.

La proposta de modificació si bé, com hem indicat, afecta les obligacions dels notaris i dels registradors, també és cert, que més que establir-ne obligacions noves, el que fa és permetre que es faci un tràmit que ja és obligatori (la presentació de la diligència de pagament i presentació dels fets imposables, el model de la qual s'aprova en l'annex 2 de l'Ordre esmentada), per via telemàtica, sense que això impliqui que només es pugui presentar per aquesta via, ja que es manté la via presencial. D'aquesta manera, s'obre una via nova, potestativa, que permetrà agilitar la tramitació dels documents notariaus davant dels registres de la propietat ja que aquesta diligència de pagament i presentació s'exigeix per la normativa tributària per poder inscriure els documents públics en els registres de la propietat, mercantils i de béns mobles. En concret, es modifica puntualment la redacció de l'article 10, relatiu a la comprovació telemàtica pels registradors de la propietat, mercantils i de béns mobles del pagament i la presentació, i s'afegeix una disposició addicional quarta; tot això, dirigit a possibilitar, com ja s'ha indicat, que es presenti la diligència de pagament i presentació esmentada, exigida per la

normativa tributària per poder inscriure els documents públics en els registres de la propietat, mercantils i de béns mobles, no només de manera presencial, com es fa fins ara, sinó de manera telemàtica.

8. L'article 2 de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, preveu que el Consell Econòmic i Social (CES) de les Illes Balears, amb caràcter facultatiu, pugui emetre dictamen en relació amb els projectes d'ordre que regulin matèries socioeconòmiques, laborals i d'ocupació. D'acord amb això, i vista l'escassa entitat socioeconòmica del Projecte d'ordre que es tramita, s'ha optat per no sol·licitar l'esmentat dictamen.

9. Per acabar, i d'acord amb l'article 18.7 de la Llei 5/2010, de 16 de juny, reguladora del Consell Consultiu de les Illes Balears, és preceptiu el dictamen d'aquest òrgan ja que es tracta d'una disposició reglamentària del Govern de les Illes Balears de caràcter no estrictament organitzatiu.

3. Conclusió

Una vegada analitzat el contingut del Projecte d'ordre per la qual es regula la fitxa notarial per a determinats supòsits de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i de l'impost sobre successions i donacions, concloem que aquest s'ajusta a la normativa de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i a la resta de la legislació aplicable, per la qual cosa, n'informam favorablement

Palma, 27 de març de 2019